

Wdrażanie i egzekwowanie Wytycznych dla zakładów ubezpieczeń dotyczących dystrybucji ubezpieczeń

Paweł Sawicki

Dyrektor Departamentu Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

Historia prac

- Pismo Przewodniczącego KNF z 21 lutego 2012 r.
- Problemy *bancassurance* aktualne w przypadku ubezpieczeń oferowanych bez udziału banków w procesie dystrybucji
- Konsultacje projektu Rekomendacji U
- Pisma PIU i ZBP
  - pismo PIU z dnia 24 stycznia 2014 r.
  - Pismo ZBP z dnia 8 kwietnia 2014 r.

Treść Wytycznych a Rekomendacja U

- Założenie: możliwie największa spójność treści Wytycznych z postanowieniami Rekomendacji U
- Pominięcie zagadnień charakterystycznych wyłącznie dla działalności bankowej
- Możliwość odniesienia się do zagadnień *stricte* ubezpieczeniowych
- Treść Wytycznych a regulacja działalności ubezpieczeniowej i pośrednictwa ubezpieczeniowego

Konflikt interesów

- Zakład ubezpieczeń powinien prowadzić działalność **w sposób nie powodujący wystąpienia konfliktu interesów po stronie podmiotów odpowiedzialnych za dystrybucję ubezpieczeń**, w szczególności konfliktu interesów polegającego na jednoczesnym, w tym faktycznym, występowaniu jako ubezpieczający i pośrednik ubezpieczeniowy
- Problem wynagrodzenia ubezpieczającego
- Ryzyka prawne związane z pobieraniem wynagrodzenia przez ubezpieczającego

Konflikt interesów

- Konflikt interesów – zarządzanie czy eliminacja?

Opłata likwidacyjna

- Problem abuzywności postanowień OWU wprowadzających tzw. opłaty likwidacyjne, wartość wykupu itd. w ubezpieczeniach na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym
- Opłaty likwidacyjne a koszty związane z dystrybucją ubezpieczeń
- Propozycja ograniczenia wysokości opłat likwidacyjnych poprzez obowiązek rozłożenia w czasie wydatków z tytułu dystrybucji ubezpieczeń
- Ograniczenie ryzyka nieetycznych zachowań pośredników ubezpieczeniowych

Treść Wytycznych: obowiązki Zarządu i RN

- Odpowiedzialność Zarządu zakładu ubezpieczeń za zatwierdzenie i wprowadzenie w życie zasad dotyczących dystrybucji ubezpieczeń
- Okresowa ocena realizacji zasad dotyczących dystrybucji ubezpieczeń
- Rola Rady Nadzorczej w zakresie monitorowania realizacji zasad dotyczących dystrybucji ubezpieczeń

Treść Wytycznych: modele dystrybucji ubezpieczeń

- Wybór modelu biznesowego w zakresie dystrybucji ubezpieczeń należy do ubezpieczyciela i podmiotów zaangażowanych w proces dystrybucji
- Przyjęty model biznesowy nie może jednak naruszać przepisów prawa lub prowadzić do występowania konfliktu interesów po stronie podmiotów odpowiedzialnych za dystrybucję ubezpieczeń
- Ubezpieczenia grupowe w zakładach pracy

Treść Wytycznych: relacje z klientami

➤ *Misselling*

- *Misselling* jako konsekwencja konfliktu interesów po stronie ubezpieczającego w umowach ubezpieczenia na cudzy rachunek
- Rzetelna polityka informacyjna jako narzędzie zapobiegania zjawisku *missellingu*

Treść Wytycznych: relacje z klientami

➤ Rzetelna polityka informacyjna

- Przekazywane klientowi materiały informacyjne powinny być sformułowane w sposób jednoznaczny, rzetelny i nie budzący wątpliwości interpretacyjnych
- Przekazywane klientowi materiały informacyjne nie mogą zawierać informacji wprowadzających w błąd
- W przypadku ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym, przekazywane informacje powinny w sposób wyczerpujący obejmować kwestie ryzyka związanego z inwestowaniem oraz opłat, do ponoszenia których może być obowiązany ubezpieczony

Treść Wytycznych: relacje z klientami

➤ Karta produktu

- Materiał informacyjny dla klienta
- Dotyczy ubezpieczeń o charakterze inwestycyjnym
- Nie stanowi integralnej części umowy
- Zakres informacji zawartych w Karcie produktu

Treść Wytycznych: relacje z klientami

- **Bezpośrednie dochodzenie roszczeń**
  - Uprawnienie ubezpieczonego do bezpośredniego dochodzenia roszczeń (art. 808 § 3 k.c.) – tzw. cesja zwrotna
  - Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania świadczenia w celu zabezpieczenia wierzytelności

Treść Wytycznych: relacje z klientami

➤ Dostęp do treści umowy

- Ustawowe obowiązki ubezpieczyciela i ubezpieczającego względem ubezpieczonego
- Konieczna dodatkowa inicjatywa ubezpieczonego – potrzeba poinformowania klienta o możliwości skorzystania z tego uprawnienia

Treść Wytycznych: relacje z klientami

- **Wysokość wynagrodzenia pośredników ubezpieczeniowych**
  - Zakład ubezpieczeń powinien zapewnić, aby wysokość wynagrodzenia agenta ubezpieczeniowego nie podważała zaufania klienta do rynku finansowego
  - Wynagrodzenie agenta ubezpieczeniowego z tytułu oferowania produktów ubezpieczeniowych powinno być ustalane z uwzględnieniem kosztów ochrony ubezpieczeniowej

Treść Wytycznych: system kontroli wewnętrznej i funkcja zgodności

- System kontroli wewnętrznej w zakładzie ubezpieczeń powinien swoim zakresem obejmować stosowane przez ten zakład ubezpieczeń modele dystrybucji ubezpieczeń
- Zadania funkcji zgodności w obszarze dystrybucji ubezpieczeń

Termin wdrożenia Wytycznych

- Organ nadzoru oczekuje, że Wytyczne zostaną wprowadzone do dnia 31 marca 2015 r.
- Termin wdrożenia Wytycznych jest zbieżny z terminem wdrożenia przez banki rozwiązań wynikających z Rekomendacji U
- Termin wdrożenia Wytycznych uwzględnia zmiany wynikające z ustawy deregulacyjnej w obszarze pośrednictwa ubezpieczeniowego

Zagadnienia intertemporalne

- Termin wdrożenia Wytycznych a zdarzenia powstałe przed tym dniem: problem tzw. starego portfela
- Przystąpienie do umowy zawartej przed wdrożeniem Wytycznych
- Odnowienie
- Zmiana umowy

Egzekwowanie wdrożenia Wytycznych

- Odpowiedzialność zakładów ubezpieczeń za wdrożenie rozwiązań zawartych w Wytycznych dotyczących dystrybucji ubezpieczeń
- Działania nadzorcze Komisji Nadzoru Finansowego
- Kontrola działalności zakładów ubezpieczeń

Dziękuję za uwagę

Paweł Sawicki
Dyrektor Departamentu Licencji Ubezpieczeniowych i Emerytalnych
Urząd Komisji Nadzoru Finansowego